

The background of the entire page is a dark blue gradient, overlaid with a complex, abstract pattern of lighter blue shapes. These shapes include stylized leaves, circular motifs, and flowing, vine-like lines that create a sense of organic movement and depth.

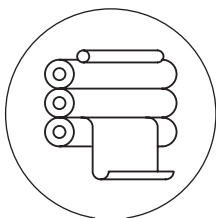
Gt

graafinen teollisuus ry

Vuosikertomus 2021

Vuosikertomus 2021

Sisällysluettelo

Toimintaympäristön kehitys vuonna 2021

Yleinen taloudellinen kehitys	7
Mediamainonta	8
Graafinen teollisuus	9
Suhdannenäkymistä	14

Graafinen Teollisuus ry:n toiminta

Liiton jäsenmäärä ja talous	15
-----------------------------------	----

Edunvalvonta

Työehtokysymykset	18
Painetun paperin ympäristövaikutukset	18

Jäsenpalvelut

Jäsenmerkki	20
Me työllistämme Suomea -merkit	20
Mediapäivä	21
Graafisen tuotannon laatusertifikaatti	21
Graafisen tuotannon ympäristösertifikaatti	21
Hiilijalanjäljen laskenta	22
Koulutustoiminta	22

Painoalan kasvumahdollisuudet -hanke.....	23
Työsuojelu	24
Alan tilastointi ja toimialaseuranta	24
Print&Media-lehti	25

Kansainvälinen yhteistyö

Intergraf	27
-----------------	----

Tavarantarkastajat

Liiton jäsenistö ja hallinto

Jäsenistö	29
Liittokokoukset	30
Hallitus	30
Vaalivaliokunta	31
Tilintarkastaja	31
Liiton henkilöstö	31
Edustukset	32

Jäsenyrytykset vuoden 2021 päättyessä

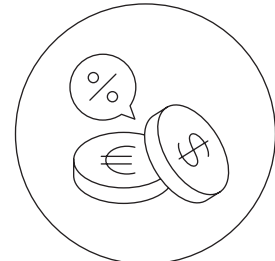

Toimintaympäristön kehitys vuonna 2021

Yleinen taloudellinen kehitys

Vuonna 2021 Suomen talous elpyi ripeästi edeltävästä vuodesta. Kasvu kiihtyi kevään aikana, jolloin myös kuluttajien luottamus kasvoi ennätyskorkealle. Odotukset pandemian väistymisestä rokotteiden myötä olivat suuret, ja jo kesällä työllisyysasteen trendi saavutti pandemiaa edeltäneen tason. Vaikka pandemia-aallot rantautuivat aika-ajoin uudelleen myös Suomeen, ei niillä enää ollut vaikutusta talouden isoon kuvaan. Mistään tavanomaisesta palautumisesta ei kuitenkaan ollut kyse. Pandemian johdosta vahvasti elvytettyjen talouksien ripeä palautuminen johti kansainvälisten toimitusketjujen takkuamiseen, raaka-aineiden hintojen kasvuun ja tuotantokapeikkojen syntyyn. Heijastevaikutukset ovat näkyneet myös painotoimialalla paperin hinnan voimakkaana kasvuna ja saatavuusongelmina.

Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan Suomen bruttokansantuote kasvoi 3,3 prosenttia vuonna 2021. Kokonaistuotanto ylitti vihdoin finanssikriisiä edeltäneen tuotannon tason. Lähes kaikki toimialat kasvoivat, ja nousevien hintojen käypähintaisia kasvolukuja nostava vaikutus näkyi etenkin teollisuustoimialoilla ja tavaroiden ulkomaankaupassa. Kasvu oli ripeää, mutta keskimäärin muita Euroopan maita

**... Heijaste-
vaikutukset ovat
näkyneet myös paino-
toimialalla paperin
hinnan voimakkaana
kasvuna ja saatavuus-
ongelmina ...**

... Vuonna 2021
mainonnan määrä
kasvoi 13,4 %
edelliseen vuoteen
verrattuna ...

**Pieni mainoskakku.
Mediamainonnan
panostukset
vuonna 2021.**

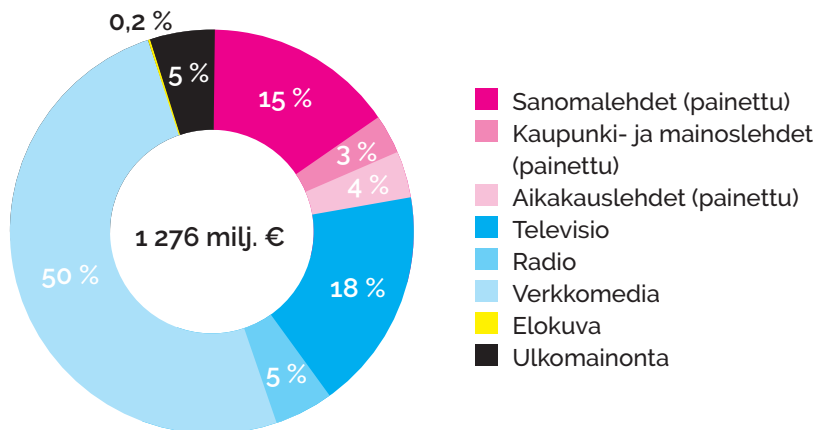
Lähde: Kantar TNS

vaisumpaa. Tämä selittyy osaltaan sillä, että vuonna 2020 kasvu supistui Suomessa muita maita maltillisemmin. Kasvun hidasteiksi nousivat työvoiman saatavuusongelmat sekä pandemian aiheuttamat ongelmat tuotantoketjuissa. (Lähde: Tilastokeskus)

Mediamainonta

Vuonna 2021 mediamainontaan käytettiin Suomessa yhteensä 1276 miljoonaa euroa. Kasvua kertyi edeltävästä vuodesta 13,4 prosenttia, eli kokonaisuutena ensimmäisen koronavuoden mainosmenetykset kurottiin umpeen ja myynti ylitti vuoden 2019 tason. Seurattavista mediaryhmistä kasvu oli vahvaa etenkin verkkomainonnassa (+20,5 %) ja radiomainonnassa (+17,8 %). Maltillisinta palautuminen oli painetussa mediassa, jossa kasvua kertyi vain 1,6 prosenttia. Kaupunki- ja mainoslehdissä kasvua kertyi 1,2 prosenttia ja painetuissa sanomalehdissä 3,0 prosenttia. Painettujen aikakauslehtien mainosmyynti puolestaan laski 2,9 prosenttia. Lineaarisen television mainonta kasvoi vastaavana aikana 9,1 prosenttia.

Tarkasteltaessa eri mediaryhmiä niin, että osuuksissa on mukana digitaalinen mainonta, on sanoma- ja aikakauslehtien osuus koko

mediamainonnan määrästä 31 prosenttia (33 % vuonna 2020). Some- ja hakusanamainonta kasvoivat edelleen voimakkaasti (some-mainonta +29,6 % ja hakusanamainonta +16,0 %). Kantarin kuukausittaisen media-seurannan mukaan vähittäiskaupan osuus mainonnan määrästä oli edelleen merkittävä 23 prosenttia (187 milj. €). Muita suuria toimialoja olivat autot (73 milj. €) ja elintarvikkeet (72 milj. €). Kolme suurinta toimialaryhmää muodostivat reilun 40 prosenttia kokonaismainosmarkkinasta vuonna 2021. (Lähde: Kantar)

Graafinen teollisuus

Painoalan liikevaihto laski voimakkaasti edeltävästä vuodesta vielä vuoden ensimmäisinä kuukausina, jolloin vertailuajankohtana toimivat kuukaudet ennen pandemian rantautumista Suomeen. Loppuvuonna liikevaihto puolestaan kasvoi edeltävästä vuodesta, mutta kumulatiivisesti koko vuoden liikevaihtokertymä jäi kuitenkin hieman edeltävää vuotta alhaisemmalle tasolle. Edelleen vahvasti syklisenä toimialana painoala hyötyi Suomen talouskasvusta selvästi, vaikka kasvuun asti se ei riittänyt. Vihdoin myös alan tuottajahinnat nousivat, mutta nousua selittää pitkälti yleinen inflaatiokehitys ja etenkin paperin hinnan voimakas kasvu.

Tuorein Tilastokeskuksen julkaisema vuositalasto on vuodelta 2020, jolloin toimialan *181 Painaminen ja siihen liittyvät palvelut* liikevaihto oli 848,6 miljoonaa euroa, supistusta 10,9 prosenttia edellisestä vuodesta.

Vuoden 2021 liikevaihdon kehityksestä ei ole vielä saatavilla virallisia tietoja, mutta Tilastokeskuksen julkaiseman liikevaihtokuvaajan perusteella toimialaluokan *18 Painaminen ja tallenteiden jäljentäminen* liikevaihto laski 1,1 prosenttia edeltävästä vuodesta. Näin ollen liikevaihdon taso vuonna 2021 olisi ollut noin 839 miljoonaa euroa.

Myös alan henkilötyövuosilla mitattu henkilöstömäärä laski. Vuonna 2020 ala työllisti Tilastokeskuksen mukaan 5 359 henkilöä (5 586 vuonna 2019). Vuonna 2021 arvioimme toimialan palkkasummatietojen perusteella henkilömäärän laskeneen 268 henkilötyövuodella noin 5 091 henkilötyövuoteen. Yrityksissä työskenteli keskimäärin kahdeksan henkilöä yritystä kohden.

... Koko vuoden liikevaihtokertymä jäi hieman edeltävää vuotta alhaisemmalle tasolle ...

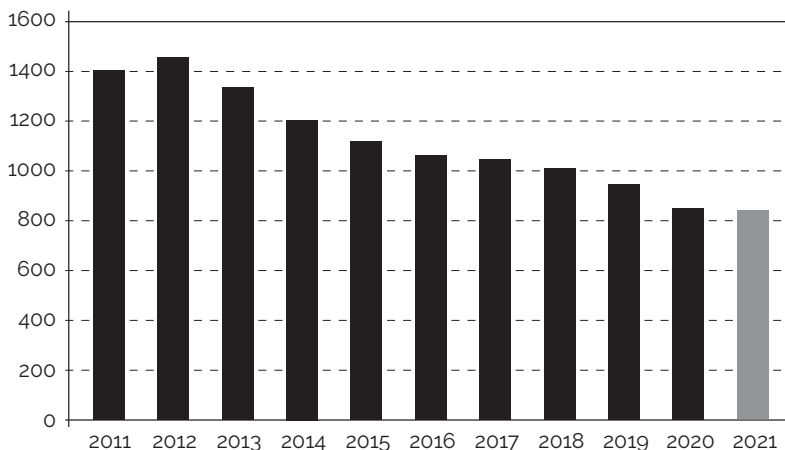
... Vahvasti syklisenä toimialana painoala hyötyi Suomen talouskasvusta selvästi, vaikka kasvuun asti se ei riittänyt ...

**Toimialaluokka 181:
Painaminen ja siihen
liittyvät palvelut.
Liikevaihdon kehitys
vuosina 2011–2021.
Vuoden 2021 luku
on arvio.**

*Lähteet:
Tilastokeskus ja Gt*

Miljoonaa euroa

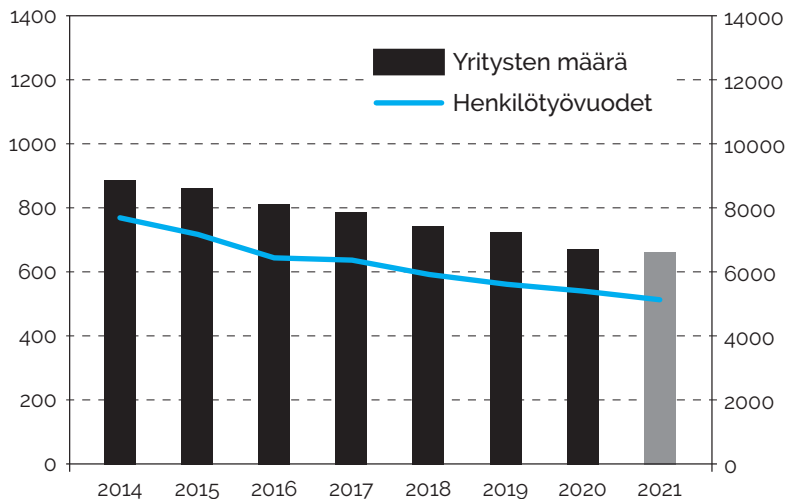

**Toimialaluokka 181:
Painaminen ja siihen
liittyvät palvelut.
Yritysten ja henkilöstön
määrän kehitys
vuosina 2014–2021.
Vuoden 2021 luvut
ovat arvioita.**

*Lähteet:
Tilastokeskus ja Gt*

Yritysten määrä

Henkilötyövuodet

Toimialalla oli 663 yritystä vuonna 2020. Tilaston yrityksistä suurin osa on mikroyrityksiä; lähes 80 prosenttia alan yrityksistä kuuluu pienimpään, alle viisi henkilöä työllistävään yritysluokkaan. Hieman karrikoidusti pyöristäen voidaan todeta, että seitsemän prosenttia alan yrityksistä työllistää 70 prosenttia alan henkilöstöstä. Konkurssin tehneiden yritysten määrä oli vuonna 2021 hyvin maltillinen. Konkurssiin meni yhdeksän alan yritystä, jotka työllistivät yhteensä vain 33 henkilöä. Vain harva painoyritys on ajautunut konkurssiin alan yleisesti heikosta kannattavuudesta huolimatta.

Henkilöä kohden laskettu liikevaihto oli vuonna 2020 noin 158 000 euroa. Tuottajahintojen nousun myötä arvioimme henkilöä kohden lasketun liikevaihdon kasvaneen vuonna 2021.

Yrityksen suuruus- luokka	Yrityksiä	Henkilöstö- määrä	Liike- vaihto 1000 €	Henkilöstö /yritys	Liikevaihto /henkilö 1000 €
...4	626	593	75 566	0,9	127,4
5...9	82	530	65 124	6,5	122,9
Alle 10 henkilöä työllistävät yhteensä					
	708	1123	140 690	1,6	125,3
10...19	37	489	...	13,2	...
20...49	19	607	102 498	31,9	168,9
50...99	16	1 129	220 224	70,6	195,1
100...249	4	521	103 961	130,3	199,5
250...499	2	723	...	361,5	...
500...999	1	862	...	862,0	...
Vähintään 10 henkilöä työllistävät yhteensä					
	79	4 330	722 495	54,8	166,9
Yhteensä	787	5 453	863 185	6,9	158,3
Yllä olevissa luvuissa on mukana					
ääni-, kuva- ja atk-tallenteiden tuotanto					
	124	94	14 538	0,8	154,7

... 7 % alan
yrityksistä
työllistää
70 % alan
henkilöstöstä ...

**Toimialaluokka 18:
Painaminen ja tallen-
teiden jäljentäminen.
Yritysten suuruusluokka,
henkilöstömäärä ja
liikevaihto vuonna 2020.**

Lähde:
Tilastokeskus

... **Nimenomaan tilastoihin katoavissa painamisen muodoissa tapahtuu kasvua, joka ei näy painoalan virallisissa tilastoissa ...**

... **Euromääräisesti suurin vientimaamme on Puola ...**

Toimialaluokitukseseen perustuva virallinen tilasto antaa valitettavasti painoalasta puutteellisen kuvan. Paitsi, että alan yritysten valitsema toimialaluokka voi olla vanhentunut ja sen vuoksi virheelinen, monet painotalot sijoittavat itsensä aivan muihin toimialaluokkiin. Pakkauspainamista löytyy ainakin toimialaluokista *17 Paperin, paperi- ja kartonkituotteiden valmistus, 22 Kumi- ja muovituotteiden valmistus ja 25 Metallituotteiden valmistus*. Digipainamista ja suurkuvatulostamista tehdään muun muassa toimialaluokissa *82 Hallinto- ja tukipalvelut liike-elämälle, 74 Muut erikoistuneet palvelut liike-elämälle, 73 Mainostoiminta ja markkinatutkimus sekä 32 Muu valmistus*. Nimenomaan näissä tilastoihin katoavissa painamisen muodoissa tapahtuu kasvua, joka ei näy painoalan virallisissa tilastoissa.

Ulkomaankauppa

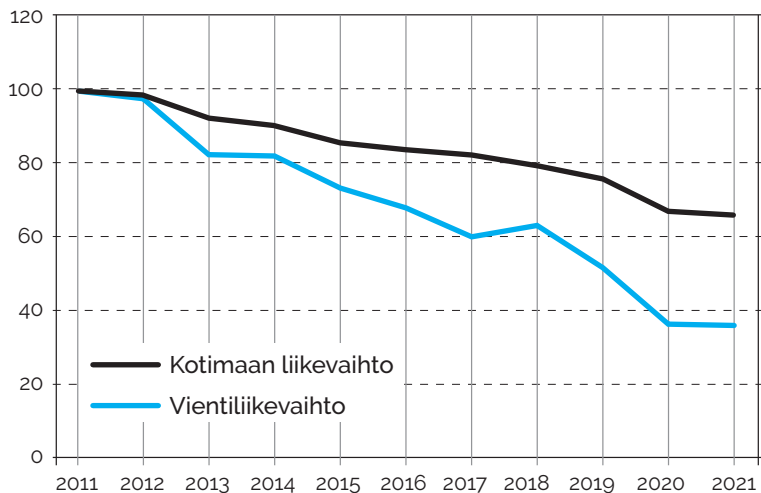
Tullin ulkomaankauppatilaston toimialoittaisen luokittelun mukaan painoyritysten viennin arvo vuonna 2021 oli noin 59 miljoonaa euroa. Tilastokeskuksen liikevaihtokuvaajan mukaan toimialan vientiliikevaihto laski vuonna 2021 edeltävästä vuodesta 0,9 prosenttia, kun vuonna 2020 vientiliikevaihto putosi 29,3 prosenttia.

Tullin ulkomaankauppatilaston tavaraluokituksen mukaan painotuotteiden vienti kasvoi 6,3 prosenttia edeltävästä vuodesta. Ulkomaankaupan tavaraluokittelun tulkinta on kuitenkin haastavaa, ja esimerkiksi painettu pakkaus ei lukeudu painotuotteisiin.

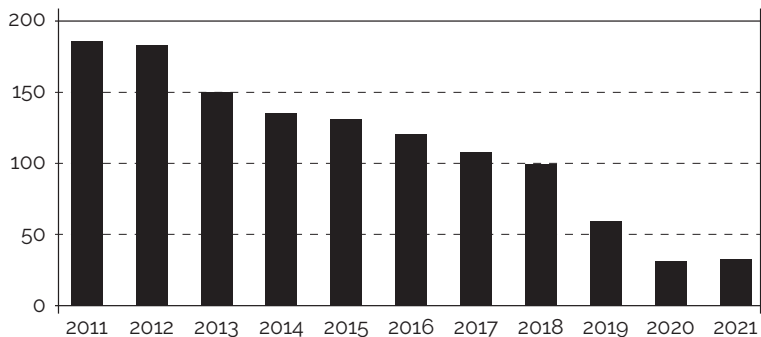
Euromääräisesti suurin vientimaa oli Puola (viennin arvo 6,0 miljoonaa euroa). Yli kahden miljoonan euron vientimaita olivat myös Ruotsi, Yhdysvallat, Venäjä ja Norja. Vienti Yhdysvaltoihin lähes tuplaantui (+88 %).

Painotuotteiden osalta Suomen kauppataase vuonna 2021 oli 94 miljoonaa euroa alijäämäinen. Suurin tuontimaa oli Ruotsi 29,1 miljoonalla eurolla (-5,6 %). Tuonti on viime vuosina kasvanut etenkin kustannustasoltaan alhaisista maista, kuten Puolasta, Baltiasta ja Kiinasta.

2011=100

Miljoonaa euroa

**Painoalan
kotimaan liikevaihdon
ja vientiliikevaihdon
kehitys 2011–2021.**

Lähde:
Tilastokeskus,
Teollisuuden
liikevaihtokuvaajat

**Paino-
tuotteiden
vienti vuosina
2011–2021.**

Lähde:
Tullitilasto

... **Suomalaisyritykset
kokivat toiminta-
ympäristön muuttuneen
hyvin vaikeaksi
kustannusten nousun
ja materiaalien
saatavuuden
näkökulmasta ...**

**Painoalan
suhdanteet vuosina
2018–2021.**

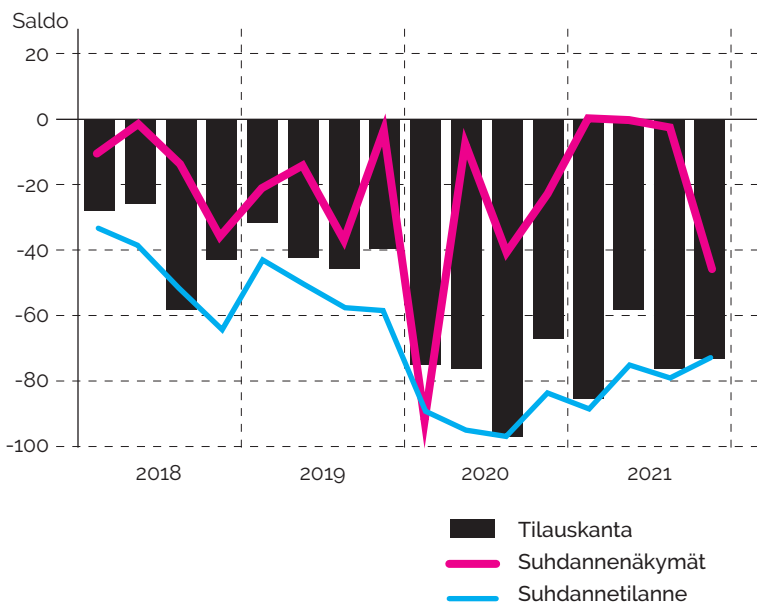
Lähde:
EK:n suhdanne-
barometri,
maaliskuu 2022

Suhdannenäkymistä

Elinkeinoelämän keskusliitto EK tekee kuukausittain suhdanteista va-
kiokyselyn. Neljä kertaa vuodessa kysely on hieman laajempi, ja silloin
se julkaistaan myös suhdannebarometrin muodossa.

EK:n suhdannebarometrin mukaan yleiset suhdannenäkymät ovat
jälleen heikentyneet, mutta kokonaisuutena tilanne on paljon parem-
pi kuin pandemian alkuvaiheessa. Tuoreimmassa, maaliskuu 2022
tilanteen kattavassa suhdannekyselyssä suomalaisyritykset kokivat
toimintaympäristön muuttuneen hyvin vaikeaksi kustannusten nousun
ja materiaalien saatavuuden näkökulmasta. Etenkin Venäjän kauppaa
käyville yrityksille tilanne on Ukrainan sodan vuoksi vaikeutunut en-
tisestään. Suhdannenäkymät ovat vaisut myös painoalalla, eikä toi-
mialan luottamus ole merkittävästi kohentunut edes vahvemman
talouskasvun aikana. Suhdannetilanne ja tilauskanta pysyttelivät ne-
gatiivisina ja tuotanto jatkoi supistumistaan.

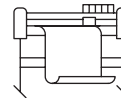

Graafinen Teollisuus ry:n toiminta

Koronapandemia ja siihen liittyvät rajoitukset vaikuttivat edelleen vahvasti liiton toimintaan. Liiton toimisto työskenteli pandemiasta johtuen edelleen pääosin etänä ja hallituksen kokoukset järjestettiin etäyhteyksien kautta. Toimisto työskenteli myös vajaamiehityksellä vuoden ensimmäisen puoliskon. Liittojohtaja Elias Erämaja oli perhevapaalla elokuuhun asti, jolloin liittojohtajan tehtävää hoiti järjestöpäällikkö Annukka Ahopalo.

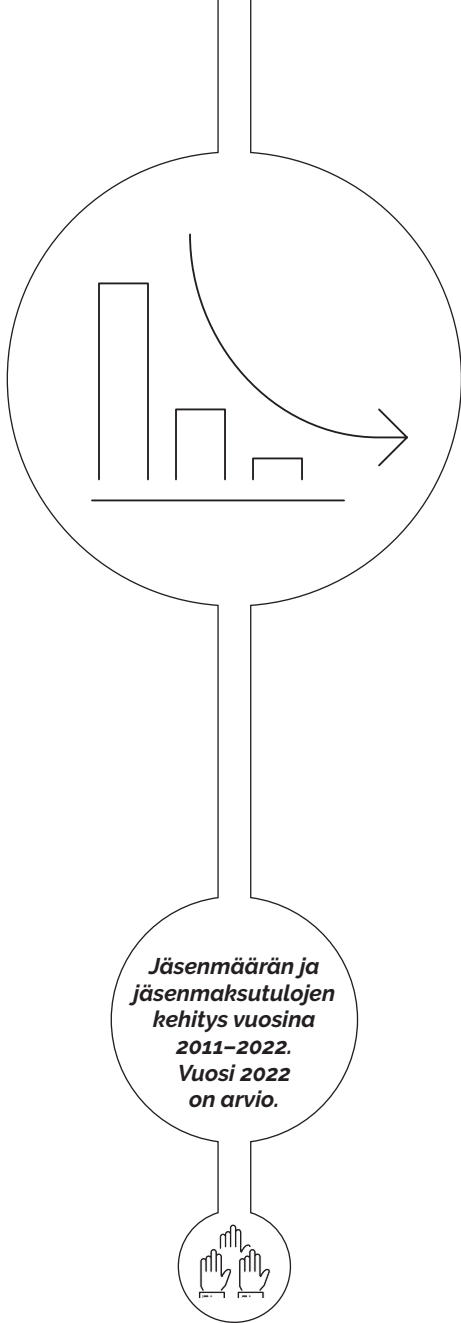
Vuonna 2021 liiton toiminnassa korostuivat totutusti ympäristökysymykset. Liitto sitoutui keväällä toimialan hiilineutraaliustavoitteen vuodelle 2030, ja liiton välittämä ClimateCalc -hiilijalanjälkilaskuri keräsi ennätysellistä kiinnostusta myös jäsenkentän ulkopuolella. Media-alan tutkimussäätiön rahoituksen turvin liiton jäsenyritykset pääsivät myös kartoittamaan alan kasvumahdollisuuksia erillisessä teemahankkeessa. Pandemian jatkuessa liiton jäsenneuvontapalvelu työllisti toimiston väkeä edelleen tavanomaista enemmän.

Venäjän helmikuun lopussa 2022 aloittama hyökkäyssota Ukrainaan ja siitä seuranneet Venäjän talouspakotteet tulevat vaikeuttamaan maailman raaka-aine- ja materiaalipulaa entisestään. Venäjä on paitsi energian myös monien painoalallekin tärkeiden raaka-aineiden suurtuottaja.

... Liitto sitoutui
keväällä toimialan
hiilineutraalius-
tavoitteeseen
vuodelle 2030 ...

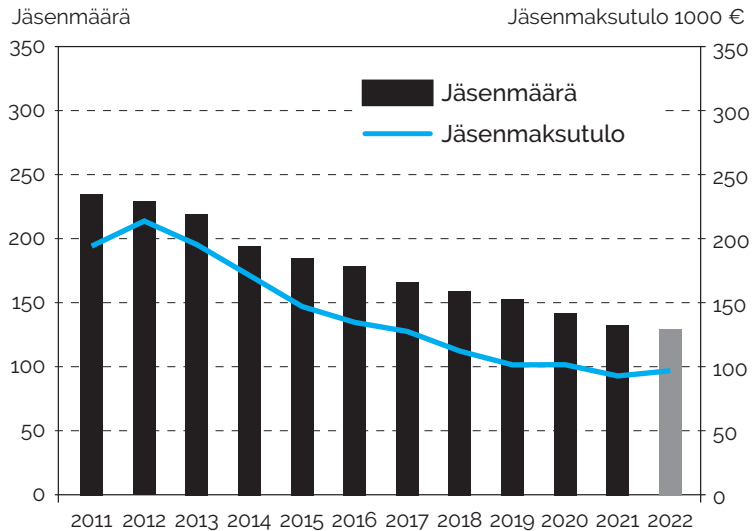
Liiton jäsenmäärä ja talous

Liiton toiminta rahoitetaan jäsenmaksutuloilla ja sijoitusomaisuuden tuotoilla. Vuotuinen jäsenmaksu on viime vuosina perustunut jäsenyrityksen tuotannollisen henkilöstön edellisen vuoden vuosipalkkasummaan. Jäsenmaksu on 0,096 prosenttia tästä palkkasummasta. Vuoden 2021 syyskokous päätti korottaa minimijäsenmaksua 200 eurosta 300 euroon vuonna 2022.

Sitä mukaa kuin alan henkilö- ja yritysmäärä on laskenut, on myös liiton jäsenmaksutulo pienentynyt. Vuonna 2021 jäsenmaksutulo laski merkittävästi (–8,7 %) edeltävästä vuodesta johtuen vuoden 2020 lomautuksista. Jäsenmaksukertymä oli yhteensä 93 310 euroa.

Tästä huolimatta liiton tulos oli vahvasti ylijäämäinen (+65 445 euroa). Tämä selittyy pääosin sijoitussalkun erittäin vahvalla kasvulla. Liiton menot laskivat edeltävästä vuodesta noin 9 300 eurolla ja sijoitusten markkinahinta kasvoi vastaavana aikana noin 320 000 eurolla.

Liiton taloudesta on tehty erillinen tuloslaskelma ja tase, joista on annettu tilintarkastajan lausunto.

Edunvalvonta

Vuonna 2021 liitto aloitti edunvalvonnan ns. vapaakappalelain (laki kulttuuriaineistojen tallettamisesta ja säilyttämisestä) keventämiseksi. Tavoitteena on, että painoyrityksille ei jatkossa koituisi nykyisensuuruista hallinnollista ja taloudellista taakkaa vapaakappalevelvoitteesta. Tavoitetta edistetään myös Medialiiton kautta.

Liitto sitoutui keväällä toimialan yhteiseen hiilineutraaliustavoitteeseen. Yritysten omasta toiminnasta aiheutuvat suorat päästöt pyritään nollaamaan ja epäsuoria päästöjä vähentämään yritysten lisätoimilla ainakin 30 prosentilla vuoteen 2030 mennessä. Ympäristökysymykset korostuivat liiton toiminnassa, ja se näkyi myös kasvaneena kiinnostuksena jäsenyritysten taholta. Painettuun paperiin ja osoitteettomaan suoramainontaan on Keski-Euroopan maissa kohdistettu rajoitustoimia ympäristösyihin vedoten, ja tuohon kehitykseen pyritään vastaamaan kirkastamalla painotuotteen ympäristövaikutuksia päätöksentekijöille.

Vastuu työehto- ja koulutusasioista on Medialiitolla, mutta liitto valvoo jäsenyritystensä intressejä. Graafisen alan edunvalvontaa on lisätty myös Medialiitossa etenkin kansainvälisissä ja ympäristökysymyksissä. Liittojohtaja toimii Gt:n lisäksi Medialiitossa paitsi ekonomistina myös toimialajohtajana ja vastaa graafisen alan edunvalvontatyöstä molemmissa liitoissa.

... Yritysten suorat päästöt pyritään nollaamaan ja epäsuoria päästöjä vähentämään ainakin 30 %:lla vuoteen 2030 mennessä ...

... Päätöksentekijöille pyritään kirkastamaan painotuotteen ympäristövaikutuksia ...

... Liitto
antaa kevyttä
neuvontaa
työehtoihin
liittyen ...

Työehtokysymykset

Työehtosopimusneuvotteluja ei vuoden aikana käyty, sillä sopimukset olivat voimassa 28.2.2022 saakka. Liitto antaa kevyttä neuvontaa työehtoihin liittyen niille jäsenille, jotka eivät ole Medialiiton jäseniä.

Painetun paperin ympäristövaikutukset

Liitto on julkaissut ja lokalisoinut Suomessa kansainvälisen *Two Sides* -hankkeen tuottamaa *Faktaa ja fiktiota painetusta paperista* -kirjasta

Fiktiota

Metsien määrä
Euroopassa
vähenee

Faktaa

Euroopan metsäala
kasvaa 1500
jalkapallokentän
verran joka päivä

Fiktiota

Paperi on
ympäristön
kannalta huono
vaihtoehto

Faktaa

Paperi on yksi
harvoista luonnostaan
kestävistä
kulutustavaroista

Fiktiota

Paperiteollisuuden
kasvihuonekaasu-
päästöt ovat isot

Faktaa

Yli puolet
paperiteollisuuden
käyttämästä energiasta
on uusiutuvaa – ja
sen hiilijalanjälkikin on
yllättävän pieni

Fiktiota

Paperiteollisuus
tuhkaa vettä

Faktaa

Paperinvalmistus
vaatii vettä, mutta
kuluttaa sitä aika
vähän

ja jakanut sitä alan yrityksiltä kerättyjen tukimaksujen turvin. Kirjasta on jaettu peruskoulujen ja muiden oppilaitosten käyttöön SubjectAid-palvelun kautta. Opettajat ovat voineet tilata palvelusta faktakirjasta opetuskäyttöön ilmaiseksi. Lisäksi yrityksille tarjotaan käyttöön *Faktaa ja fiktiota* -kirjasen painovalmista aineistoa – sen avulla yritykset voivat välittää ajanmukaista ympäristötietoa asiakkailleen ja muille sidosryhmilleen.

Medialiitossa valmistui media-alan ympäristövaikutuksia koskeva selvitys, jossa tarkastellaan myös graafisen teollisuuden ympäristöjalanjälkeä sekä toimenpiteitä toimialan hiilineutraaliustavoitteen saavuttamiseksi vuoteen 2030 mennessä.

... *Faktaa ja fiktiota -kirjasesta tarjotaan yrityksille painovalmista aineistoa* ...

Fiktiota

Paperi ja painotuote ovat tuhlausta

Fiktiota

Digitaalinen viestintä on ympäristön kannalta parempaa kuin painettu

Fiktiota

Vain digitaalista viestintää halutaan

Fiktiota

Pakkaukset ovat tuhlausta ja tarpeettomia

Faktaa

Paperi on yksi maailman kierrätetyimmistä kulutustavaroista

Faktaa

Myös digitaalisella viestinnällä on ympäristövaikutuksensa

Faktaa

Monet valitsevat edelleen painetun viestinnän

Faktaa

Puukuitupakkaus suojaa tuotetta ja vähentää hävikkiä – lisäksi se on kierrätettävä

Jäsenpalvelut

Jäsenmerkki

Jäsenistön käytössä on liiton jäsenmerkki. Sitä voidaan käyttää vapaasti esimerkiksi markkinoinnissa, nettisivuilla ja liiton toimitusehtosuosituksen yhteydessä. Jäsenyys toimialaliitossa on osoitus vastuullisesta toiminnasta ja halusta osallistua alan yhteisen edunvalvonnan kustannuksiin oikeudenmukaisin jäsenmaksuperustein.

Me työllistämme Suomea -merkit

Koronavuodet ovat nostaneet pinnalle ilmastokysymykset ja kotimaisen tuotannon tärkeyden. Liiton omat *Me työllistämme Suomea* -merkit ovat liiton jäsenyritysten vapaassa käytössä sekä suomen- että ruotsinkielisinä. Ne voidaan painaa kaikkiin tuotteisiin, jotka on painettu Suomessa liiton jäsenyrityksissä.

Mediapäivä

Medialiiton ja sen jäsenliittojen (Aikakausmedia, Graafinen Teollisuus, RadioMedia, Suomen Kustannusyhdistys ja Uutismedian liitto) yhteinen *Mediapäivä* on järjestetty vuodesta 2013 lähtien marraskuussa. Ajankohta haluttiin vuoden 2018 tapahtuman jälkeen siirtää alkuvuoteen. *Mediapäivä 2021* jouduttiin uudelleen heikentyneen koronatilanteen vuoksi perumaan.

Graafisen tuotannon laatusertifikaatti

Graafisen tuotannon laatusertifikaatti perustuu ISO 9001 -laatu järjestelmän kriteereihin, ja se on laajennettavissa ISO 9001 -sertifikaatiksi. Tarjouskilpailuissa se on ollut riittävä silloin, kun laatu järjestelmää on edellytetty.

Liiton oma laatusertifikaatti on työmäärältään kevyehkö ja hinnaltaan edullinen, ja myös pienet alan yritykset voivat sen suorittaa. Sertifikaatin kehitystyöstä ja auditoinnista vastasi myös vuonna 2021 Paavo Markkanen, Akilles Oy, Jyväskylä.

Vuoden 2021 lopussa sertifikaatin suorittaneita yrityksiä oli yhteensä 29 ja voimassa olevia sertifikaatteja 10. Kertomusvuoden aikana suoritettiin yksi uusi sertifikaatti.

Graafisen tuotannon ympäristösertifikaatti

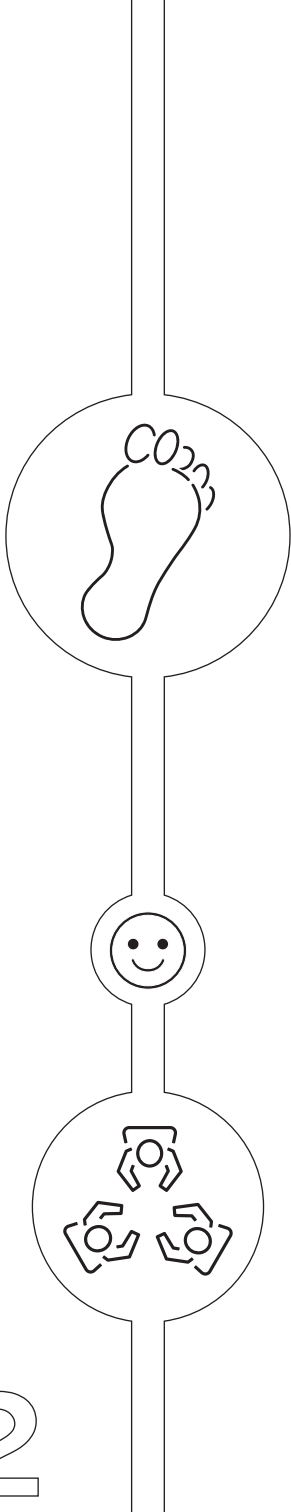
Ympäristöjärjestelmä on laatu järjestelmän ohella yrityksen toiminnan kehittämisen keskeinen työkalu. Organisaation laajuinen ympäristökäsikirja on avain yrityksen ympäristövaikutusten tunnistamiseen ja systemaattiseen vähentämiseen.

Graafisen tuotannon ympäristösertifikaatin kriteerit pohjautuvat ISO 14001 -ympäristöjärjestelmän vaatimuksiin, ja se on laajennettavissa ISO 14001 -sertifikaatiksi.

Liiton oma ympäristösertifikaatti on työmäärältään kevyehkö ja hinnaltaan edullinen, ja myös pienet graafisen alan yritykset voivat sen

**MEDIA
PÄIVÄ**

suorittaa. Ympäristösertifikaatin kehitystyöstä ja auditoinnista vastasi myös vuonna 2021 Paavo Markkanen, Akilles Oy, Jyväskylä.

Ympäristösertifikaatti on myönnetty kuudelle yritykselle ja on voimassa niistä kolmessa. Kertomusvuoden aikana ei suoritettu uusia sertifikaatteja.

Hiilijalanjäljen laskenta

Liitto kuuluu kansainväliseen International Association ClimateCalc -yhdistykseen, joka tarjoaa graafiselle alalle verkkopohjaista *ClimateCalc*-hiilijalanjälkilaskuria. Laskuri pohjautuu Intergrafin luomaan kansainväliseen standardiin, ja sillä voi laskea koko yrityksen sekä yksittäisen painotuotteen hiilijalanjäljen.

Sertifoidun laskurin käyttö on jäsenyrityksille edullista. Laskuria käyttämällä yritys voi vahvistaa omaa ympäristöbrändiään sekä seurata toimintansa energiatehokkuutta ja verrata sitä muihin laskuria käyttäviin eurooppalaisiin yrityksiin.

Ulkopuolisina koulutettuina *ClimateCalc*-konsultteina ja -auditoijina toimivat Paavo Markkanen (Akilles Oy) ja Milla Kolehmainen (Taimi Consulting).

ClimateCalc-laskuriin voi tutustua tarkemmin yhdistyksen verkkosivuilla ***fi.climatecalc.eu***. Sivuilta löytyy tietoa myös sertifioiduista yrityksistä. Euroopan laajuisesti *ClimateCalc*-sertifikaatteja on suoritettu 163, joista voimassaolevia on 91. Suomessa voimassa olevia sertifikaatteja on yhdeksän.

Joutsenmerkin uudistuvissa kriteereissä korostuu entistä voimakkaammin hiilijalanjäljen laskenta. Kasvanut havahtuminen ympäristövastuuseen on selvästi lisännyt kiinnostusta *ClimateCalc*ia kohtaan.

Koulutustoiminta

Koronapandemia lopetti fyysiset tapahtumat kokonaan. Myös kesällä 2020 huhtikuulle 2021 siirretyt *Drupa*-messut perutiin ja pieni ohjelma järjestettiin verkossa.

Sen sijaan erilaisia webinaareja on ollut tarjolla pitkin vuotta. Liiton jäsenet ovat voineet osallistua mm. Medialiiton työmarkkinaosaston työsuhtekoulutuksiin. Maaliskuussa tutustuttiin kilpailukieltosopimuksia koskeviin lakimuutoksiin, lokakuussa etätöiden juridiikkaan ja marraskuussa uudistuvaan yhteistoimintalakiin. Lisäksi toukokuussa oli koko päivän kestänyt *Henkilöstö- ja palkkahallinnon ajankohtaispäivä* -webinaari.

Koko liittoyhteisön yhteinen kolmen ympäristöwebinaarin sarja pidettiin kevään ja alkusyksyn aikana. Webinaarit olivat osa *Media-alan ympäristövaikutukset ja tiekartta kohti hiilineutraaliutta* -hanketta ja ne järjestettiin yhteistyössä Gaia Consultingin kanssa.

Marraskuun *Uutta kasvua* -verkkoseminaarissa esiteltiin mm. *Painoalan kasvumahdollisuudet* -hankkeen tuloksia.

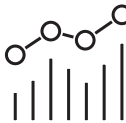
Tammikuussa jaeltiin jäsenistölle postitse tuttu ja toivottu *Työntantajan palkanmaksuopas*. Opas sisältää palkankorotusten ja palkkasidonnaisten maksujen lisäksi graafisen alan työehtosopimusten keskeisimmät palkka- ja työaikamääräykset.

Painoalan kasvumahdollisuudet -hanke

Marraskuussa 2020 Media-alan tutkimussäätiö myönsi Bell Rock Advisors Oy:lle apurahan *Painoalan kasvumahdollisuudet* -hankkeen toteuttamiseen. Hankkeessa tunnistetaan yhteistyössä painoalan yritysten kanssa, miten uutta kasvua voidaan hakea nykyisen toimintaympäristön reunoilta tai jopa kokonaan ulkopuolelta pohtimalla esimerkiksi, miten painotuotteita ja tuotantolaitteistoa voidaan hyödyntää uusilla tavoilla, miten asiakastuntemusta ja -kontakteja voidaan valjastaa liiketoiminnalliseen hyötyyn tai voitaisiinko yleisemmin kaupallistaa yrityksen osaamista, taitoja tai muuta omaisuutta.

Hankkeen toisessa vaiheessa valittiin yhteistyöyrityksille sopivimpia mahdollisuuksia ja lähdettiin selvittämään niiden toteuttamista käytännössä. Kolmannessa vaiheessa valittua aihiota työstettiin edelleen ja tavoitteena oli asiakkaan kanssa tehty pilotti.

Mukana oli kuusi jäsenyritystä. Hankkeen tulosraportti on kaikkien yritysten käytössä.

Työsuojelu

OiRA

OiRA (Online Interactive Risk Assessment) on Euroopan työterveys- ja turvallisuusviraston tarjoama sovellus mikro- ja pienyrityksille työpaikan riskien arviointiin. Suomenkielisen graafisen alan *OiRA*-riskin arviointityökalun on kehittänyt Työturvallisuuskeskuksen Viestintäalan työalatoimikunta yhdessä Työterveyslaitoksen kanssa. Medialiitto, Graafinen Teollisuus, Ammattiliitto Pro ja Teollisuusliitto ovat osallistuneet kehittämistyön rahoittamiseen. Maksuton *OiRA* on helppokäyttöinen ja tukee yrityksen työturvallisuustyötä.

Turvallinen työ, asiointi ja liikkuminen

Elinkeinoelämän keskusliitto EK:n jäsenliittojen edustajista muodostettu työryhmä ajankohtaisti maaliskuussa vuonna 2020 ilmestyneen *Turvallinen työ, asiointi ja liikkuminen* -oppaan koronaviruksen aiheuttaman pandemian hillitsemiseen ja normaaliin toimintaan palaamiseen. Oppaaseen on koottu eri alojen hyviä käytäntöjä, ja se on edelleen käyttökelpoinen paitsi koronan myös muiden tarttuvien tautien ehkäisemisessä.

Graafisen alan työsuojeluopas

Työturvallisuuskeskuksen julkaisuihin kuuluvan *Graafisen alan työsuojeluoppaan* uudistamistyötä jatkettiin vuonna 2021. Opas julkaistaan vuoden 2022 aikana.

Alan tilastointi ja toimialaseuranta

Liitto kerää tilastotietoa toimialan ja mainonnan kehityksestä. Painoalan tilastotiedon automatisoidun seurantajärjestelmän avulla tilannekuva painoalasta on helppo muodostaa nopeasti. Liiton uudessa talousaiheisessa jäsenkirjeessä julkaistaan perustiedot seurantajärjestelmän luvuista.

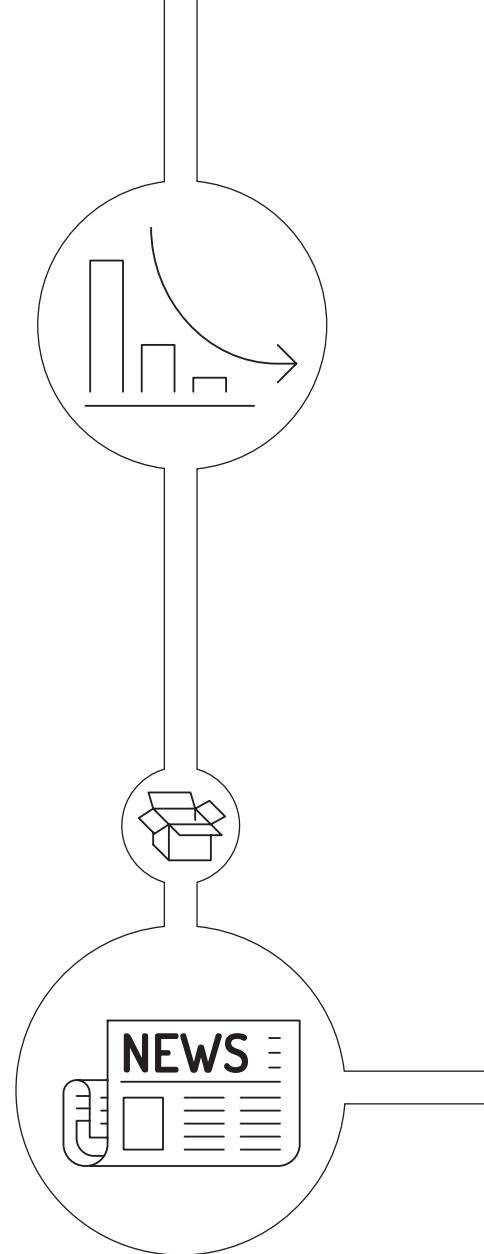
Tilastokeskus julkaisee toimialojen tilinpäätöstiedot hyvin pitkällä viiveellä; edellisen vuoden ennakkotiedot saadaan yleensä vasta syys-

kuussa ja vahvistetut tiedot noin vuoden viiveellä. Kuukausittain päivittyvät volyyymi- ja liikevaihtoindeksit, konkurssitilasto sekä ulkomaankaupan tilastot. Aiemmin Tilastokeskukselta tilattu yritysryhmittäinen katsaus liikevaihdon ja henkilöstömäärän kehityksestä on toistaiseksi lopetettu.

Lisäksi graafisen alan eurooppalainen kattojärjestö Intergraf kerää ja ylläpitää mm. kansainvälisiä paperin kulutus- ja hintatilastoja sekä seuraa postimaksujen ja arvonlisäverokäytäntöjen kehittymistä eri maissa. Myös nämä tiedot ovat jäsenyritysten käytettävissä, ja niistä keskeiset tiedot raportoidaan talouskirjeen yhteydessä.

Print&Media-lehti

Gt:n jäsenlehden Print&Median kustantajana toimii Print&Media Publishing Oy. Lehden toimitus muutti syyskuussa 2021 liiton tiloista Etelärannasta Espoon Leppävaaraan uuteen toimistoon. Muutosta huolimatta yhteistyö liiton ja lehden kustantajan välillä on hyvä. Lehden päätoimittajana toimii liittojohtaja Elias Erämäja.

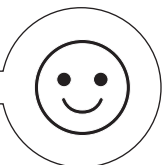

Lehti ilmestyi vuonna 2021 painettuna seitsemän kertaa, joista vuoden viimeinen oli tuplanumero. Syyskuun lehti oli Print&Media-lehden 10-vuotisjuhlannumero. Vuoden 2021 aikana Print&Media järjesti myös kansikuvakilpailun, jonka voitti Ruut Joensuu upealla kuvituksellaan.

Lehden sähköinen uutiskirje ilmestyy joka perjantai. Verkkosivuilla pmlehti.fi julkaistaan päivittäin graafisen viestinnän uutisia. Lisäksi Print&Media julkaisee vuosittain alalle tärkeitä tutkimuksellisia ja tiilastollisia sisältöjä, kuten painobarometrin ja graafisen alan talouskatsauksen. Print&Media julkaisee myös pakkausalan uutisia osana pmlehti.fi-sivustoa.

Mediatuotteiden lisäksi Print&Media Publishing Oy järjestää alan seminaari- ja messutapahtumia. Vuonna 2021 ei koronapandemian vuoksi tapahtumia järjestetty.

Print&Media Publishing Oy on sekä Graafinen Teollisuus ry:n että Aikakausmedia ry:n jäsen.

Kansainvälinen yhteistyö

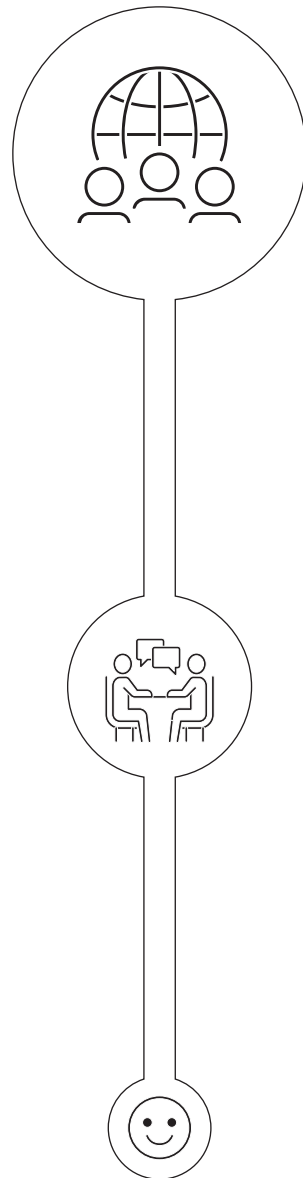
Intergraf

Alan eurooppalaisten toimiala- ja työnantajajärjestöjen kattojärjestönä toimii Intergraf (The European Federation for Print and Digital Communication). Sen tehtävänä on edistää ja valvoa alan etuja EU:ssa. Intergrafin jäseninä ovat 20 eurooppalaista toimialajärjestöä 19 jäsenmaasta.

Intergrafin vuosikokous pidettiin toukokuussa virtuaalisesti. Liittoa kokouksessa edusti järjestöpäällikkö Annukka Ahopalo etäyhteyden välityksellä.

Intergrafin liittojohtajiston kokous järjestettiin syyskuussa Brysselissä.

Intergrafin vuosittaisista teemaseminaareista pystyttiin järjestämään ainoastaan kirjoihin keskittyvä *Shaping the Future with Books* Frankfurtin kirjamesujen yhteydessä lokakuussa.

... Graafisen alan
tavarantarkastajina
toimii kaksi
henkilöä ...

Tavarantarkastajat

Keskuskauppakamarin hyväksyminä graafisen alan tavarantarkastajina toimivat:

Paino-, repro- ja sitomotyöt, valmistusmateriaalit sekä graafisen teollisuuden koneet ja laitteet

Lasse Krogell, graafisen tekniikan diplomi-insinööri, Kirkkonummi
Juha Stenroos, graafisen tekniikan insinööri, Vaasa

Lisätietoja tavarantarkastajaksi hakeutumisesta ja tavarantarkastajien yhteystiedot löytyvät Keskuskauppakamarin verkkosivuilta.

Liiton jäsenistö ja hallinto

Jäsenistö

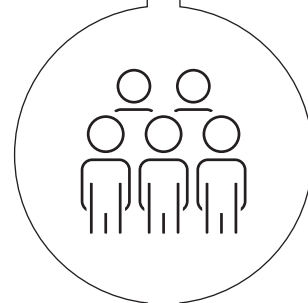
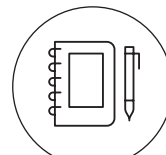
Graafinen Teollisuus ry:n jäsenmäärä oli kertomusvuoden alussa 142 ja sen päättyessä 134. Jäsenluettelo on toimintakertomuksen lopussa.

Vuoden 2021 aikana liittoon liittyivät seuraavat uudet jäsenet:

Add Oy Ab, Raasepori
Bitpress Oy Ab, Kirkkonummi
Picaset Oy, Helsinki
Oy Tarra-Tac Ab, Loviisa
Vivi Point Oy, Paimio

Seuraavien yritysten jäsenyys liitossa päättyi vuoden 2021 aikana:

Eura Print Oy, Eura
Loiston Oy Ab, Helsinki
Nitova Oy, Helsinki
Oriveden Kirjapaino Oy, Orivesi
Painopirtti Oy, Helsinki

... **Hallituksen
valitsemana
puheenjohtajana
vuonna 2021 toimi
Sauli Vuorinen** ...

Pyhäjärven Sanomat Oy, Pyhäjärvi
SidontaPlus Oy, Helsinki
Suomen Kehypaino Oy, Vihti
Oy Tarra-Tac Ab, Loviisa

Liittokokoukset

Koronapandemian vuoksi Graafinen Teollisuus ry:n kevätkokous pidettiin Teams-etäkokouksena 28.5.2021. Kokouksen puheenjohtajana ja sihteerinä toimi vs. liittojohtaja Annukka Ahopalo. Kokouksessa käsiteltiin sääntömääräiset asiat.

Liiton syyskokous pidettiin 1.12.2021 Eteläranta 10:n neuvottelukeskuksessa. Kokoukseen oli mahdollista osallistua myös etänä. Kokouksen puheenjohtajana toimi toimitusjohtaja Lasse Krogell ja sihteerinä järjestöpäällikkö Annukka Ahopalo. Kokouksessa käsiteltiin sääntömääräiset asiat. Kokous päätti minimijäsenmaksun korotuksesta 200 eurosta 300 euroon vuodelle 2022. Kokouksen jälkeen nautittiin joululounas ravintola Krog Robassa.

Hallitus

Vuoden 2020 syyskokouksessa valittiin kaksivuotiskaudeksi 2021–2022 liiton hallituksen erovuoroisista jäsenistä uudelleen toimitusjohtaja Thomas Brusila (Jaakkoo-Taara Oy), toimitusjohtaja Teemu Pärnänen (Suomenselän Laminointi Oy), hallituksen puheenjohtaja Riku Suomalainen (LSB Yhtiö Oy) ja toimitusjohtaja Sauli Vuorinen (Lehtisepät Oy) sekä uusina jäseninä toimitusjohtaja Ari-Veikko Tuovinen (Offsetpaino L. Tuovinen Ky) ja toimitusjohtaja Pia Vähäkangas (Forsberg Printed Communication Oy Ab).

Hallitukseen kuuluivat vuonna 2021 lisäksi vuosiksi 2020–2021 valittuina toimitusjohtaja Jari Avellan (PunaMusta Oy), toimitusjohtaja Mikko Ilomäki (Kirjapaino Markprint Oy), lehtipainon johtaja Matti Käki (Sanoma Manu Oy), toimitusjohtaja Marko Silventoinen (Otavan

Kirjapaino Oy, toimitusjohtaja Magnus Stenström (Waasa Graphics Oy) ja toimitusjohtaja Janne Tilli (Ricoh Finland Oy).

Hallituksen valitsemana puheenjohtajana toimi vuonna 2021 Sauli Vuorinen ja varapuheenjohtajina Jari Avellan ja Teemu Pärnänen.

Liiton hallitus piti kertomusvuoden aikana järjestäytymiskokouksen lisäksi kuusi kokousta, joista yksi toteutettiin sähköpostikokouksena.

Vaalivaliokunta

Vuoden 2020 kevätkokouksessa vaalivaliokuntaan valittiin toimitusjohtaja Jarkko Hakola (Print&Media Publishing Oy), operatiivinen johtaja Miia Lehtinen (Hämeen Kirjapaino Oy), toimitusjohtaja Lasse Krogell (Grafcon Oy) ja toimitusjohtaja Ari-Veikko Tuovinen (Offsetpaino L. Tuovinen Ky).

Vuoden 2021 kevätkokouksessa vaalivaliokuntaan valittiin toimitusjohtaja Ari-Veikko Tuovinen (Offsetpaino L. Tuovinen Ky), toimitusjohtaja Teemu Pärnänen (Suomenselän Laminointi Oy), toimitusjohtaja Lasse Krogell (GrafCon Oy) ja liiketoimintajohtaja Erkki Summanen (Keskisuomalainen Oyj).

Tilintarkastaja

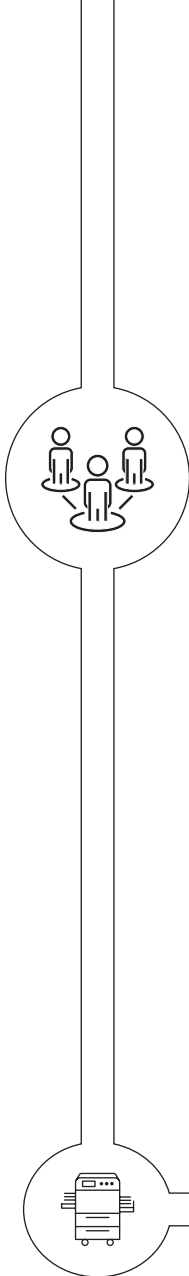
Vuosikokouksen valitsemana tilintarkastajana toimi Oy Tuokko Ltd, joka nimittää keskuudestaan päävastuullisen tilintarkastajan ja varatilintarkastajan.

Liiton henkilöstö

Graafinen Teollisuus ry:n liittojohtajana ja Medialiiton toimialajohtajana on toiminut valtiotieteiden maisteri Elias Erämaja. Järjestöpäällikkönä ja vs. liittojohtajana Erämajan vanhempainvapaan ajan 1.2.–31.7. on toiminut diplomi-insinööri Annukka Ahopalo.

... Liiton
henkilöstöön
kuuluivat
Elias Erämaja ja
Annukka
Ahopalo ...

Edustukset

ALVAR-neuvottelukunta:

järjestöpäällikkö Annukka Ahopalo (Graafinen Teollisuus).

PEFC-standardityöryhmä:

toimitusjohtaja Sauli Vuorinen (Lehtisepät Oy) ja hänen vara-jäsenenään järjestöpäällikkö Annukka Ahopalo (Graafinen Teollisuus).

Suomen kirjataiteen komitean hallitus:

järjestöpäällikkö Annukka Ahopalo (Graafinen Teollisuus)
puheenjohtajana.

Säätiöt

Tekniikan museon säätiön valtuuskunta:

kirjapainoneuvos Pekka Salmén.

Media-alan tutkimussäätiön hallitus:

toimitusjohtaja Sture Udd (UPC Konsultointi Oy) ja
liittojohtaja Elias Erämaja (Graafinen Teollisuus) 12.5.2021 alkaen.

Medialiitto

Hallitus:

toimitusjohtaja Jari Avellan (PunaMusta Oy),
toimitusjohtaja Teemu Pärnänen (Suomenselän Laminointi Oy) sekä
toimitusjohtaja Tenna Talvi-Pietarila (Suomalainen Lehtipaino Oy)
1.3.2021 saakka.

Työelämävaliokunta:

henkilöstöjohtaja Riikka Jaakkola (Gemalto Oy),
henkilöstöjohtaja Jarmo Koskinen (Keskisuomalainen Oyj),
lehtipainon johtaja Matti Käki (Sanoma Manu Oy) 18.3. alkaen,
operatiivinen johtaja Miia Lehtinen (PunaMusta Oy) sekä
toimitusjohtaja Sauli Vuorinen (Lehtisepät Oy).

Vaalivaliokunta:

toimitusjohtaja Marko Silventoinen (Otavan Kirjapaino Oy) ja
toimitusjohtaja Sauli Vuorinen (Lehtisepät Oy).

Johtoryhmä:

liittojohtaja Elias Erämaja (Graafinen Teollisuus) ja hänen vanhempain-
vapaansa ajan 1.2.–31.7. vs. liittojohtaja Annukka Ahopalo (Graafinen
Teollisuus).

Elinkeinoelämän keskusliitto EK**Talous- ja veropolitiikan vaikuttajaryhmä:**

liittojohtaja Elias Erämaja (Graafinen Teollisuus).

Tilastoyhteistyöryhmä:

liittojohtaja Elias Erämaja (Graafinen Teollisuus).

Työmarkkinaekonomistit:

liittojohtaja Elias Erämaja (Graafinen Teollisuus).

Työsuojeluryhmä:

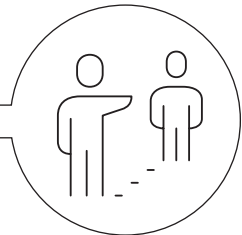
järjestöpäällikkö Annukka Ahopalo (Graafinen Teollisuus).

Yrittäjävaltuuskunta:

yrittäjä Anu Tuovinen (Offsetpaino L. Tuovinen Ky) ja
järjestöpäällikkö Annukka Ahopalo (Graafinen Teollisuus).

Yritys- ja elinkeinopolitiikan vaikuttajaryhmä:

liittojohtaja Elias Erämaja (Graafinen Teollisuus).

Jäsenyritykset vuoden 2021 päättyessä

Yhteistyöjäsenet

Agfa Offset BV – Suomen sivuliike, Espoo
Oy Bitpress Ab, Jorvas
CGI Suomi Oy, Helsinki
Docu Oy, Vantaa
Horizon GmbH, Helsinki
Kodak Oy, Vantaa
Quadient Finland Oy, Helsinki
Ricoh Finland Oy, Espoo
Sappi Finland Operations Oy, Lohja
Stora Enso Oyj, Helsinki
UPM Sales Oy, Helsinki
Xerox Oy, Espoo

Jäsenet

A Add Oy Ab, Karjaa
aDigi Oy, Helsinki
Aikamedia Oy, Keuruu
A.J. Mattilan Kirjapaino Oy, Kempele
AKETA Finland Oy, Paippinen
Allone Print Oy, Ulvila
Auraprint Oy, Turku

B Botnia Print Oy Ab, Kokkola

D Dokument-Tarra Oy, Joensuu

E Edita Prima Oy, Helsinki
Er-Pakkaus Oy, Hyllykallio
Eteenpäin Oy, Kotka

F Ferag Nordic Oy, Helsinki
Flexolahti Oy, Lahti
Forsberg Printed Communication Oy Ab, Pietarsaari
Forssan Kirjapaino Oy, Forssa

G GrafCon Oy, Kirkkonummi
Graftrio Oy, Helsinki

H Haipeli Oy, Oulu
Heidelberg Baltic Finland OÜ,
sivuliike Suomessa, Vantaa
Hilla Group Oyj, Kokkola
Hokkipaino Oy, Salo
Hurtti-Paino Oy, Ulvila
Hämeen Sanomat Oy, Hämeenlinna
Hämeenlinnan Offset-Kolmio Paino Oy,
Hämeenlinna

I Ifolor Oy, Kerava
Ilkka-Yhtymä Oy, Seinäjoki
Ilves-Paino Oy, Hämeenlinna
I-Mediat Oy, Seinäjoki
Informa Oy, Espoo
I-Print Oy, Seinäjoki

J Jaakkoo-Taara Oy, Turku
Joutsen Paino Oy, Lappeenranta

K Kajaanin Offsetpaino Oy, Kajaani
Kaleva Oy, Oulu
Kaleva365 Oy, Oulu
Keskisuomalainen Oyj, Jyväskylä
Keski-Suomen Painotuote Oy, Äänekoski
Keuruskopio Oy, Printek, Keuruu
Kiriprintti Oy, Helsinki
Kirjapaino Antti Välikangas Oy, Kokkola

Kirjapaino Hermes Oy, Tampere
Kirjapaino Markprint Oy, Lahti
Kirjapaino Ässä Oy, Vaajakoski
Kirjapaino Öhrling Oy, Tampere
KM-Paperi Oy, Helsinki
Kuva-Pirkka Oy, Tampere

L Lalli Oy, Pori
Lapua-Säätiö, Lapua
Latvala-Reilat Oy, Espoo
Lehtisepät Oy, Lahti
LSB Yhtiö Oy, Helsinki
Länsi-Pohjan Kirjapaino Oy, Kemi

M Mail Service Finland Oy, Turku
manroland Nordic Finland Oy, Vantaa
Mariehamns Tryckeri Ab, Maarianhamina
Marva Media Oy, Rauma
Merkopaino Oy, Helsinki
MK Print Lahti Oy, Lahti

N Nekapaino Oy, Pirkkala
Next Print Oy, Helsinki
Oy Nord Print Ab, Helsinki
Nordic Label Oy Ab, Helsinki
Nordic Morning Group Oyj, Helsinki

O Offset Ulonen Oy, Tampere
Offsetpaino L. Tuovinen Ky, Kuopio
Offsetpaino Westman Oy, Kotka
Otavan Kirjapaino Oy, Keuruu

P PackageMedia Oy, Inkeroinen
Painojussit Oy, Kerava
Paino-Kaarina Oy, Kaarina
Painokaksikko Oy, Helsinki

Painokiila Oy, Nummela
Painotalo Seiska Oy, Iisalmi
Oy Painotalo tt-urex Ab, Porvoo
Painotalo Varteva Oy, Vaasa
Paletti Oy, Vantaa
Papermark Oy, Hämeenlinna
Papyrus Finland Oy, Vantaa
Pekan Offset Oy, Helsinki
Picaset Oy, Helsinki
PK-paino Oy, Tampere
Pohjolan Palvelut Oy, Oulu
Print&Media Publishing Oy, Espoo
Printhus Pori Oy, Pori
Printmark Oy, Porvoo
PunaMusta Oy, Joensuu
PunaMusta Media Oyj, Joensuu
Pyhäjärvisuuden Paikallislehti Oy, Eura
Päijät-Paino Oy, Lahti

R Rannikon Laatupaino Oy, Vihanti
Rovaniemen Painatuskeskus Oy,
Rovaniemi

S Sanomalehti Karjalainen Oy, Joensuu
Sanoma Manu Oy, Tampere
Savilahden Kirjapaino Ky, Mikkeli
Savion Kirjapaino Oy, Kerava
Savon Paino Oy, Varkaus
Scanseri Oy, Helsinki
Oy Silverprint Ab, Sipoo
St Michel Print Oy, Mikkeli
Starcke Oy, Eura
Star-Offset Oy, Helsinki
Suomalainen Lehtipaino Oy, Kajaani
Suomen Kalenterit Oy, Helsinki

Suomenselän Laminointi Oy, Keuruu
Sälekarin Kirjapaino Oy, Somero

T T. Nieminen Oy, Piispanristi
Taittopalvelu Yliveto Oy, Jyväskylä
Teroteam Oy, Mikkeli
Thales DIS Finland Oy, Vantaa
Tikkurilan Paino Oy, Vantaa
TNprint Oy, Helsinki
T-Print Painotalo Oy, Hyvinkää
Trinket Oy, Helsinki

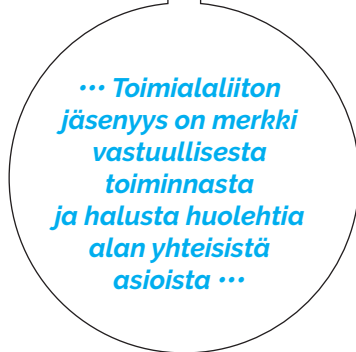
U Unigrafia Oy, Helsinki
UPC Konsultointi Oy, Vaasa
Uutisposti Ky, Imatra

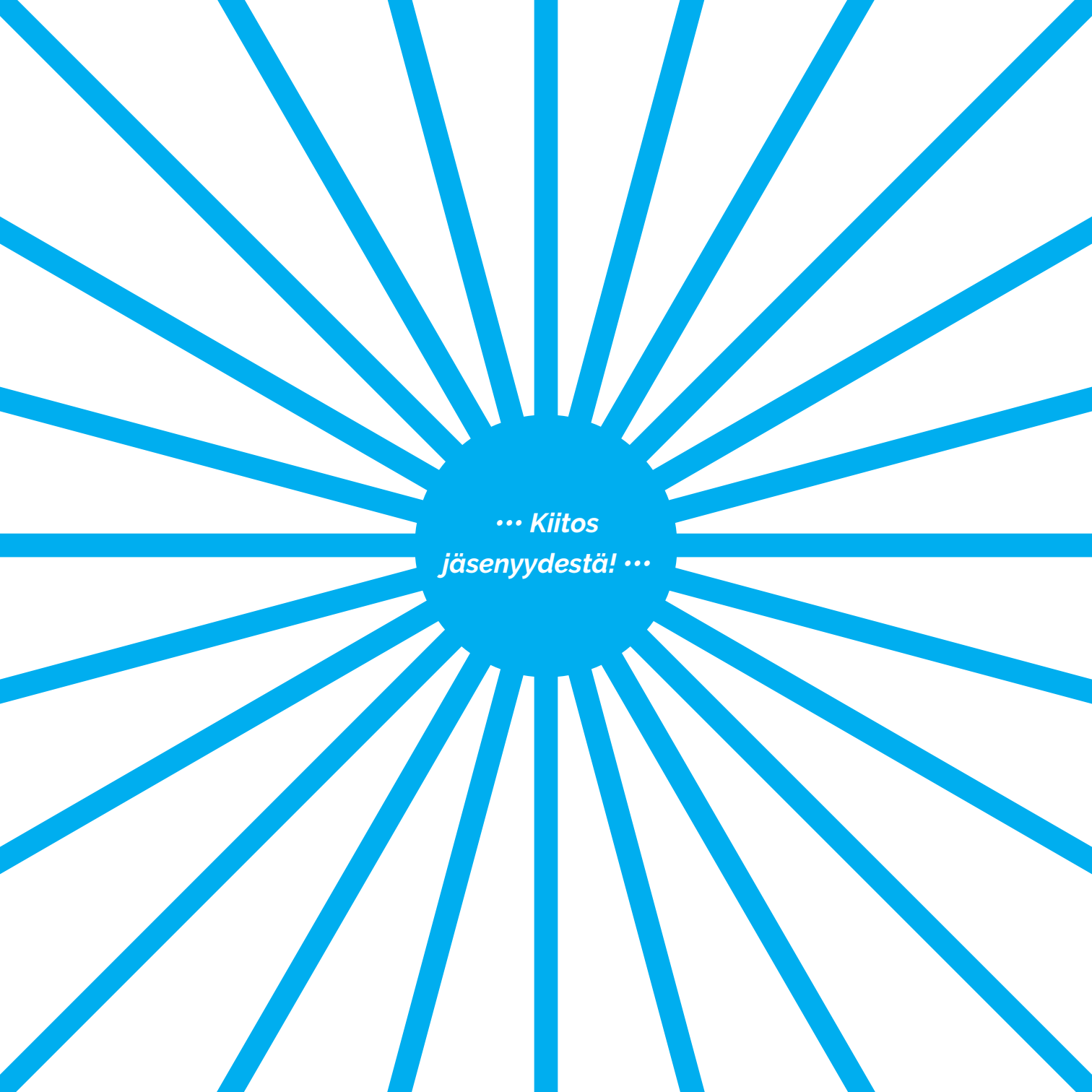
V Viestipaino Oy, Tampere
Vivi Point Oy, Paimio
Vuoliainen Oy, Riihimäki

W Waasa Graphics Oy, Vaasa

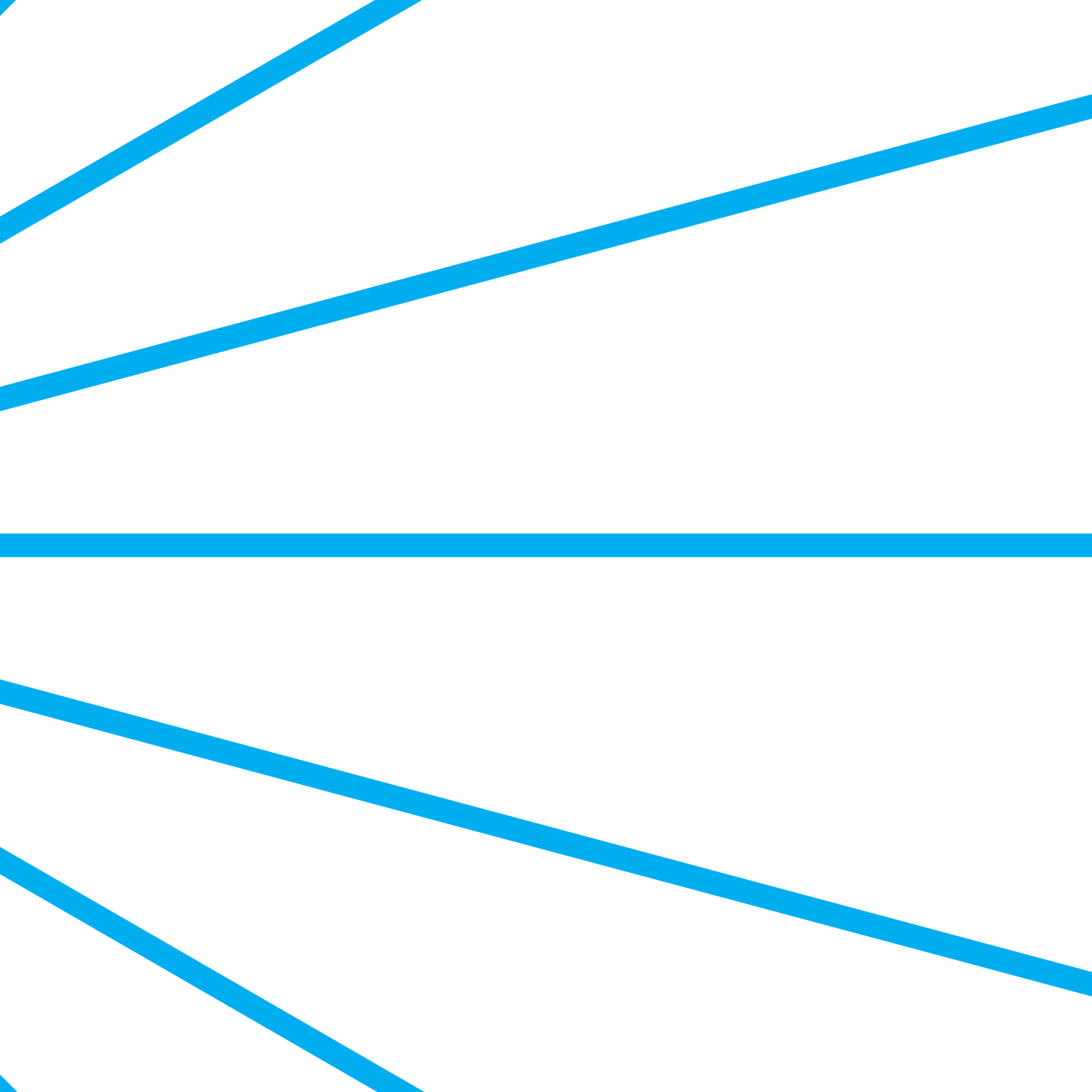
X Xeikon Nordic Oy, Vantaa

Ulkoasu: Annukka Ahopalo
Painopaikka: Waasa Graphics Oy

*... Kiitos
jäsenyydestä! ...*

Gt

graafinen teollisuus ry

Eteläranta 10, 00130 Helsinki

Elias Erämaja, puh. 040 747 1854, elias.eramaja@medialiitto.fi

Annukka Ahopalo, puh. 040 503 1161, annukka.ahopalo@graafinenteollisuus.fi

www.graafinenteollisuus.fi

